

FOCUS NR. 61

Demografische barometer 2023 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

JEAN-PIERRE HERMIA

De oorlog in Oekraïne krijgt sinds het begin ervan in februari 2022 veel aandacht in de media. De uittocht van Oekraïners heeft impact gehad op België, inclusief het Brussels Gewest. Wat was de impact van dat conflict op de evolutie van de Brusselse bevolking in 2022? In deze Focus bespreken we meer in het algemeen elk element in de evolutie van de Brusselse bevolking in 2022 en de samenstelling van de bevolking van het Gewest op 1 januari 2023.

Inleiding

De COVID-19-pandemie had in 2020 en in 2021 een grote impact op de evolutie van de bevolking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG). Ten eerste steeg het sterftecijfer in 2020 sterk, als rechtstreeks gevolg van de pandemie. Bovendien vertraagden de internationale migratiestromen in 2020, voornamelijk door de sluiting van de grenzen gedurende bijna drie maanden. Tot slot was er in 2021 een sterke stijging van het aantal mensen dat van het BHG naar de andere twee gewesten vertrok, wat resulteerde in een intern migratiesaldo (→ [Glossarium](#)) dat sinds de oprichting van het Gewest nog nooit zo negatief was.

Dus wat is er in 2022 gebeurd? Hoe is de Brusselse bevolking geëvolueerd? Is de emigratie naar Vlaanderen en Wallonië nog toegenomen? En welke impact heeft tot slot de oorlog in Oekraïne gehad op de internationale migratiestromen in het Brussels Gewest?

In deze Focus willen we deze vragen beantwoorden op basis van de bevolkingsstatistieken van Statbel, afkomstig van het Rijksregister¹. De gegevens hebben met name betrekking op de

veranderingen (geboorten, overlijdens en migraties) voor het jaar 2022 die de evolutie verklaren van de Brusselse bevolking² tot 1 januari 2023. Daarnaast worden ook gegevens met betrekking tot de aanvragen voor tijdelijke bescherming in de loop van 2023 geanalyseerd om een beter inzicht te krijgen in het effect van het Russisch-Oekraïense conflict op langere termijn.

Aanzienlijke toename van de bevolking van het BHG in 2022

In de loop van 2022 **kreeg het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er 18 538 inwoners bij** (), wat neerkomt op een relatieve groei van +1,52 %. Het BHG zette op die manier zijn ononderbroken bevolkingsgroei sinds 1996 voort, dus voor het 27e jaar op rij. De bevolkingsgroei in het BHG is in 2022 aanzienlijk hoger dan in Vlaanderen (+1,13 %), en drie keer hoger dan in het Waalse Gewest (+0,52 %).

De bevolkingsgroei van Brussel in 2022 is significant en ligt een heel stuk hoger dan in 2021, toen het om slechts +2 667 personen

1 LOOP VAN DE BEVOLKING IN HET BHG (2018 TOT 2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bevolking op 1 januari	1 198 726	1 208 542	1 218 255	1 219 970	1 222 637
Natuurlijke loop					
Geboorten	17 377	16 635	15 847	15 690	14 744
Overlijden	8 919	8 916	10 984	8 849	8 914
<i>Natuurlijk saldo</i>	8 458	7 719	4 863	6 841	5 830
Interne migratieloop					
Interne immigraties	25 254	25 089	23 585	23 854	25 011
Interne emigraties	40 162	40 811	40 904	44 905	44 318
<i>Intern migratiesaldo</i>	-14 908	-15 722	-17 319	-21 051	-19 307
Internationale migratieloop					
Internationale immigraties	53 523	54 317	42 748	48 414	62 522
Inwijking	44 873	46 184	35 993	39 261	52 470
Heringeschreven na schrapping	6 570	6 350	5 341	5 905	6 001
Veranderd van register (instroom)	2 080	1 783	1 414	3 248	4 051
Internationale emigraties	36 527	36 518	29 113	31 449	30 837
Uitwijking	18 530	17 921	14 283	15 285	15 994
Schrappingen	17 821	18 358	14 556	15 924	14 552
Veranderd van register (uitstroom)	176	239	274	240	291
<i>Internationaal migratiesaldo</i>	16 996	17 799	13 635	16 965	31 685
Statistische aanpassing	-730	-83	536	-88	330
Bevolking op 1 januari van het volgende jaar	1 208 542	1 218 255	1 219 970	1 222 637	1 241 175
Jaarlijkse groei	9 816	9 713	1 715	2 667	18 538

Bron: Statbel (RR), berekeningen BISA

ging. Het gaat om de grootste stijging sinds de oprichting van het BHG, afgezien van de demografische boom in het Gewest in de periode van 2007 tot 2012 (2). Op 1 januari 2023 telt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest **1 241 175 inwoners**. Het is nog nooit zo dichtbevolkt geweest.

Zoals al een tiental jaar systematisch het geval is (2), valt de jaarlijkse bevolkingsgroei ook in 2022 te verklaren door een positief **natuurlijk saldo** (+5 830) (→ Glossarium) en een positief **internationaal migratiesaldo** (+31 685) (→ Glossarium). Samen compenseren die laatste twee factoren ruimschoots het **zeer negatieve interne migratiesaldo** (-19 307).

De natuurlijke loop in het BHG valt terug

In het jaar 2022 bedraagt het overschot van het aantal geboorten ten opzichte van het aantal sterfgevallen, d.w.z. het **natuurlijke saldo +5 830 eenheden** in het BHG (1, 2). Dat is 1 000 minder dan in 2021 (+6 800), toen het saldo weer was aangetrokken na een sterke terugval in 2020, als gevolg van de oversterfte in verband met de COVID-19-pandemie. De natuurlijke loop (→ Glossarium) levert desalniettemin nog steeds een belangrijke bijdrage aan de demografische groei in Brussel, maar minder dan in 2021. Hoe valt deze daling te verklaren?

De Brusselse geboorte- en vruchtbaarheidscijfers blijven afnemen

In de loop van het jaar 2022 zijn er in het Brussels Gewest 14 744 kinderen geboren³ (1), d.w.z. bijna 1 000 geboorten

minder dan in 2021. Dat cijfer **is voor het 8e jaar op rij gedaald**. De laatste acht jaar worden er met andere woorden telkens minder kinderen geboren in het BHG. Als gevolg daarvan is het aantal geboorten tussen 2014 en 2022 met meer dan 20 % gedaald.

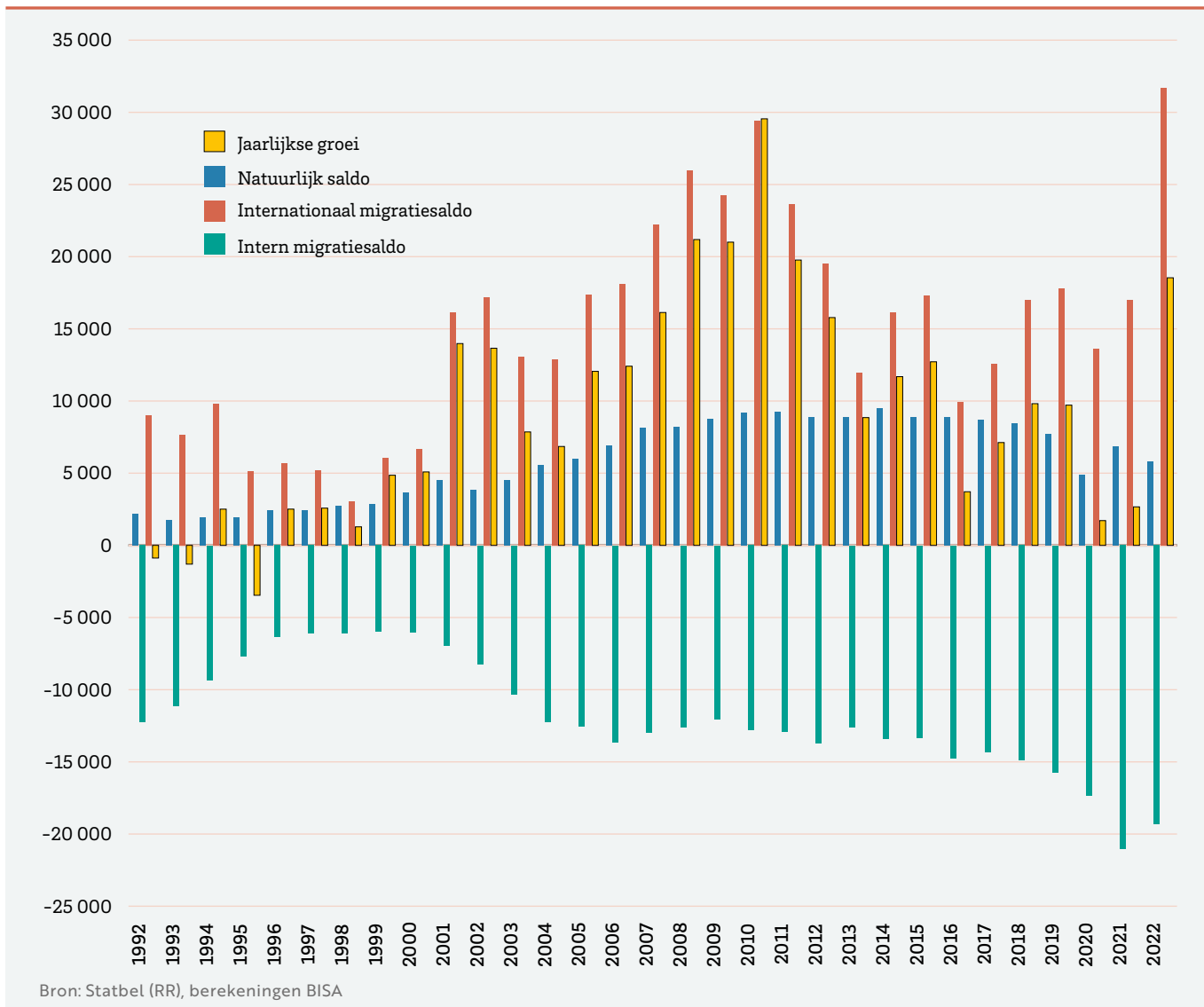
Ook het bruto geboortecijfer (→ Glossarium) blijft dalen. Het ging van 16,9 ‰⁴ in 2010 naar 12,0 ‰ in 2022. Hoewel het bruto geboortecijfer in 2022 in Brussel aanzienlijk hoger blijft dan in het Vlaamse Gewest (9,4 ‰) en in Wallonië (9,7 ‰), zijn de verschillen tussen de waarden voor deze indicator in het BHG en de andere twee gewesten sinds 2010 voortdurend kleiner geworden. Het hogere geboortecijfer in het Brusselse Gewest wordt met name verklaard door een hoger percentage vrouwen tussen 20 en 44 jaar, d.w.z. in de vruchtbare leeftijd.

Het **totale vruchtbaarheidscijfer** of TVC (→ Glossarium) heeft het voordeel dat het effect van de leeftjdsstructuur, die atypisch is in het Brussels Gewest, neutraliseert. In 2022 bedraagt het **1,46** kinderen per vrouw in Brussel (Statbel, 2023), wat lager is dan in het Vlaams Gewest (1,53) en het Waals Gewest (1,56). Met andere woorden, het gemiddelde aantal kinderen per vrouw⁵ ligt in 2022 lager in Brussel dan in de twee andere gewesten.

Sterftcijfer blijft op het niveau van vóór de pandemie

In 2022 zijn 8 914 Brusselaars overleden (1), nagenoeg hetzelfde aantal als in 2021 (8 849), maar ook evenveel als in de jaren vóór de pandemie, toen het er al bijna 9 000 waren. Net als in 2021 blijft het sterftcijfer in het Brussels Gewest dus weer op het niveau van vóór de pandemie.

2 COMPONENTEN VAN DE LOOP VAN DE BEVOLKING IN HET BHG (1992 TOT 2022)

Het bruto sterftecijfer (→ [Glossarium](#)) bedraagt in 2022 in het Brussels Gewest 7,2 %, net als in 2021. Deze indicator blijft ver onder de waarden die zijn vastgesteld in het Vlaams Gewest (10,0 %) en in Wallonië (10,9 %). Het BHG is van een gewest met een vergrijzende bevolking veranderd in een gewest met een over het algemeen jonge bevolking, als gevolg van de relatieve verjonging van de bevolking tussen 1990 en 2016. Dat heeft mechanisch geleid tot een daling van het sterftecijfer, aangezien het aandeel van de oudere bevolking, die het grootste risico loopt om te sterven, is afgenomen.

Brussel verliest nog steeds heel wat inwoners aan de andere twee gewesten

In 2022 zijn meer dan 25 000 personen uit de rest van België in het Brussels Gewest komen wonen (1). Dat aantal interne immigraties is sinds 1992 relatief stabiel en schommelt tussen 20 000 en 26 000 eenheden. Het is wel een lichte stijging ten opzichte van de twee voorgaande jaren (23 600 in 2020 en 23 900 in 2021). De aantrekkelijkheid van het BHG als woonplaats was

namelijk licht gedaald in 2020 en 2021, jaren die werden gekenmerkt door de COVID-19-pandemie (BISA, 2023). De interne immigratie bereikt dus weer het niveau van vóór de pandemie.

In 2022 verlieten meer dan 44 300 personen het Brussels Gewest om zich in een van de andere twee gewesten van het land te vestigen (1). Dat zijn er ongeveer 600 minder dan in 2021, maar aanzienlijk meer dan in voorgaande jaren, toen het aantal uitstromers in de buurt van 40 000 per jaar lag.

Het verschil tussen de interne immigraties en emigraties is het **interne migratiesaldo**, dat in 2022 bijna **-19 300** eenheden bedraagt (1, 2). Het Brussels Gewest heeft met andere woorden een duidelijk tekort ten opzichte van de andere twee gewesten, als gevolg van intergewestelijke migratie. Hoewel het saldo nog steeds grotendeels negatief is, stijgt het met meer dan 1700 eenheden ten opzichte van 2021, toen een laagterecord werd bereikt (-21100). Het lijkt erop dat de pandemie het fenomeen van Brusselse peri-urbanisatie heeft versterkt, met een duidelijke toename van de uitstroom (naar de nabije rand en de Dendervallei) en een daling van de instroom (BISA, 2023). Hoewel de uitstroom in 2022 op vrijwel het hoogste niveau blijft, is de instroom wel toegenomen. Daardoor verliest het Gewest iets minder inwoners aan de andere twee gewesten dan in 2021.

Het BHG profiteerde nog nooit zo sterk van de internationale migratie

In de loop van 2022 kwamen meer dan 62 500 personen rechtstreeks vanuit het buitenland naar het Gewest (①). Dat zijn 14 000 nieuwkomers meer dan in 2021 (48 400), een jaar waarin al een stijging te zien was, na de daling in 2020. Dat laatste jaar werd gekenmerkt door het uitbreken van de COVID-19-pandemie en de sluiting van de grenzen gedurende bijna drie maanden, waardoor de internationale instroom aanzienlijk daalde. In 2022 kunnen we de stijging van de internationale immigratie niet langer verklaren door het herstel na de pandemie: de grote omvang van de internationale immigratie naar het BHG hangt samen met de oorlog in Oekraïne (zie hieronder).

Van die internationale immigraties zijn er meer dan 4 000 veranderd van register. Het gaat dus om mensen die ingeschreven stonden in het Wachtregister, die vervolgens in het Vreemdelingenregister zijn opgenomen en zo deel zijn gaan uitmaken van de Brusselse bevolking die in aanmerking wordt genomen in deze Focus. Ten opzichte van de vorige jaren is hun aantal gestegen.

In 2022 verlieten 30 800 Brusselaars het Gewest om zich in het buitenland te vestigen (①). Dat zijn er 600 minder dan in 2021 (31 400), en het is nog steeds veel minder dan in de voorgaande jaren (ongeveer 36 000 tot 38 000 per jaar tussen 2016 en 2019). Het lagere aantal internationale emigraties uit het BHG in 2022 valt met name te verklaren door de daling van de internationale immigratie naar het BHG in 2020, die in 2021 maar weinig toegenomen is. Als de instroom lager is, zal de terugkeerstroom (naar het land van oorsprong) immers vaak ook geringer zijn, maar met een zeker vertragingseffect.

Het verschil tussen de internationale immigratie en emigratie resulteert in een **internationaal migratiesaldo** van bijna **+31 700** eenheden, **een zeer aanzienlijke stijging** (met meer dan 14 700 eenheden) ten opzichte van het voorafgaande jaar (① , ②). Dankzij die stijging kan de internationale migratie opnieuw haar zeer positieve impact op de evolutie van de Brusselse bevolking vergroten, en wel in die mate dat het internationaal migratiesaldo sinds 1989 en de oprichting van het Brussels Gewest nog nooit zo hoog was. Het BHG heeft met andere woorden nog nooit eerder zoveel geprofiteerd van de internationale migratiestromen.

Elk van de 19 gemeenten krijgt er inwoners bij in 2022

Hoewel het BHG in zijn geheel in 2022 een stevige bevolkingsgroei kent (+1,5 %), profiteren niet alle 19 gemeenten van een dergelijke groei (③). Dat geldt voor Sint-Agatha-Berchem en Sint-Joosten-Node, waar de bevolking slechts met 0,4 % groeit, en vooral voor Schaarbeek (slechts +0,07 %). Overigens is de bevolking van die laatste gemeente de afgelopen vijf jaar gedaald (④) (-0,3 % per jaar voor de periode 2018-2022, d.w.z. -2 200 inwoners in vijf jaar tijd), net als van de gemeente Sint-Gillis (ook -0,3 % per jaar, d.w.z. -700 inwoners in vijf jaar tijd).

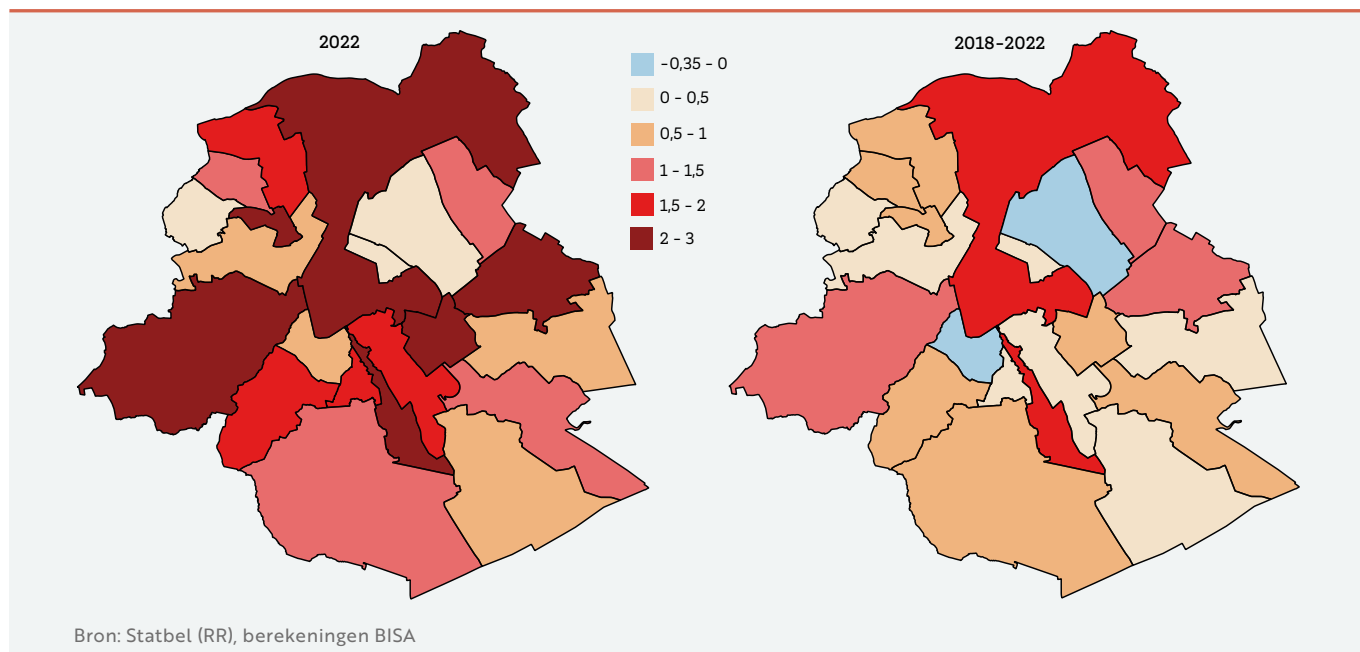
Sommige gemeenten kennen daarentegen een aanzienlijke groei in 2022. Dit geldt voor de Stad Brussel (+2,9 %), Koekelberg (+2,5 %), Anderlecht, Etterbeek en Sint-Lambrechts-Woluwe (+2,1 %). De Stad Brussel steekt erbovenuit met de grootste groei over de laatste vijf jaar (+1,6 % per jaar, d.w.z. +15 000 inwoners in totaal), vóór Evere, Sint-Lambrechts-Woluwe en Anderlecht, die alle drie een gemiddelde jaarlijkse groei van meer dan 1 % kenden.

De Brusselse bevolking onderscheidt zich van de bevolking van de andere twee gewesten in 2023

Op 1 januari 2023 is de bevolking van het Brussels Gewest **relatief jonger dan die van de andere twee gewesten van het land**. Het percentage 65-plussers bedraagt slechts 13 %, tegenover 21 % in het Vlaams Gewest en 20 % in Wallonië. Er zijn daarentegen relatief meer jongeren onder de 18 jaar (22 %, tegenover 19 % in Vlaanderen en 20 % in Wallonië). Tot slot onderscheidt het Brussels Gewest zich vooral door het hogere aandeel van de bevolking in de actieve leeftijd (18-64 jaar). Die vertegenwoordigt 65 % van de bevolking, tegenover bijna 59 % in Vlaanderen en 60 % in Wallonië.

De **gemiddelde leeftijd** van de Brusselaars bedraagt **37,8 jaar** in 2023 en stijgt voor het zevende jaar op rij. De verjonging van de Brusselse bevolking, die begon in de jaren 1990 en voortduurde tot 2016, ligt dus achter ons. Toch blijft de gemiddelde leeftijd er

③ ④ GEMIDDELD JAARLIJKS GROEIPERCENTAGE VAN DE BEVOLKING PER GEMEENTE (%)

aanzienlijk lager dan in Vlaanderen (43,1 jaar) en Wallonië (41,9 jaar), waar het vergrijzingsproces al meer dan twintig jaar aan de gang is.

De **buitenlandse bevolking**, d.w.z. alle inwoners die niet de Belgische nationaliteit hebben, bedraagt op 1 januari 2023 meer dan 458 200 personen (dus 19 400 meer dan op 1 januari 2022), wat overeenkomt met **36,9 % van de Brusselse bevolking**. Deze verhouding neemt voor het 18e opeenvolgende jaar toe in het BHG, en kent een aanzienlijke stijging (+1 procentpunt) ten opzichte van het voorgaande jaar. De verhouding buitenlandse burgers blijft er driemaal hoger dan in het Vlaams Gewest (10,5 %) en het Waals Gewest (10,9 %).

Van die buitenlanders in het BHG zijn de Fransen veruit het talrijkst (bijna 70 000 op 1 januari 2023), gevolgd door de Roemenen (46 600) en de Italianen (35 900), die talrijker zijn dan de Marokkanen (33 700). Zes andere groepen Europeanen zijn met meer dan 10 000 in het Brussels Gewest: Spanjaarden (31 600), Polen (19 300), Portugezen (19 000), Bulgaren (13 300), Oekraïners (12 700) (zie hieronder) en Duitsers (11 200).

Tot slot bedroeg op 1 januari 2023 het **aantal particuliere huishoudens** in het Brussels Gewest **574 603**, een toename met 10 721 eenheden in de loop van 2022. Dat komt overeen met een relatieve groei van 1,9 %, wat hoger is dan de groei van de bevolking (+1,5 %). Als gevolg daarvan is de gemiddelde grootte van de particuliere huishoudens licht gedaald. Ze ging van 2,15 op 1 januari 2022 naar 2,14 op 1 januari 2023. Dat cijfer blijft lager dan in de andere twee gewesten: 2,29 in het Vlaams Gewest en 2,24 in het Waals Gewest.

Meer dan 5 keer zoveel Oekraïners in het BHG

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne eind februari 2022 verliet een aanzienlijk aantal Oekraïense burgers het land om zich elders te vestigen. Op 4 maart 2022 activeerde de Europese Unie het tijdelijke beschermingsmechanisme. Dat noodmechanisme biedt onmiddellijke collectieve bescherming aan ontheemden die profiteren van geharmoniseerde rechten⁶ in de hele EU (Myria, 2022). Deze maatregel kan tot 3 jaar duren, afhankelijk van hoe het conflict zich ontwikkelt.

Tegen het einde van 2022 waren bijna 12 miljoen Oekraïners uit hun woonplaats verdreven, de helft bleef in eigen land en de andere helft vertrok naar een ander land (UNHCR, 2023). Meer dan twee derde van die vluchtelingen vestigde zich in een EU-land⁷ (5). Duitsland, Polen en Tsjechië vangen respectievelijk 1 miljoen, 960 000 en 430 000 Oekraïense vluchtelingen op. Die zeer hoge aantallen zijn het gevolg van het ruimhartige opvangbeleid van deze drie landen en hun geografische nabijheid tot Oekraïne.

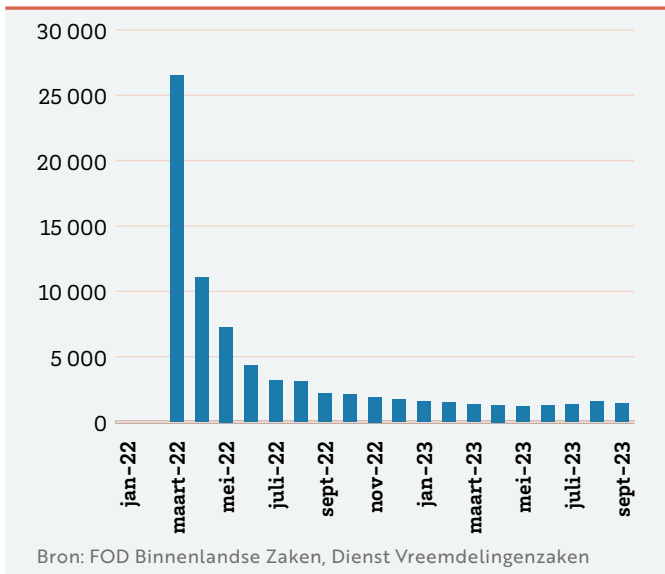
België van zijn kant ving eind 2022 bijna 62 000 Oekraïense vluchtelingen op (UNHCR, 2023), bijna evenveel als Frankrijk (69 000). Aangezien ze tijdelijke bescherming genieten, worden deze Oekraïense burgers niet ingeschreven in het Wachtregister omdat ze geen asielzoekers zijn. Ze maken daarom deel uit van de officiële bevolking die door Statbel wordt geteld en die eerder in deze Focus werd geanalyseerd.

5 AANTAL OEKRAÏENSE VLUCHTELINGEN PER GASTLAND (EIND 2022)

EU					Buiten de EU			
Duitsland 1 002 999	Tsjechië 433 501		Andere landen van de EU 298 210		Rusland 1 275 315			
	Spanje 161 157	Italië 149 872	Bulgarije 149 215					
Polen 958 147	Nederland 102 588	Slowakije 94 858	Ierland 70 578	Frankrijk 69 302	Verenigd Koninkrijk 182 423	Andere niet-EU landen 133 590	Moldavië 98 910	Canada 75 098
	Roemenië 100 086	Oostenrijk 89 862	Litouwen 65 175	België 61 975			Zwitserland 60 162	

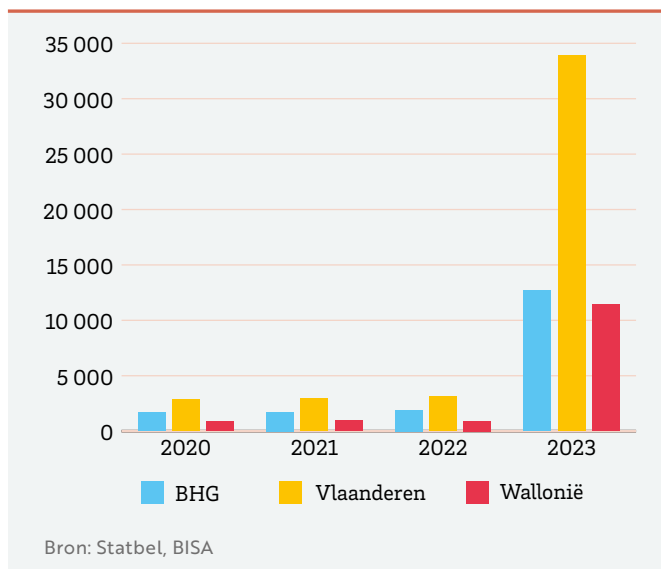
Bron: UNHCR, 2023

6 MAANDELIJKS AANTAL TIJDELIJKE BESCHERMINGSATTESTEN⁸ AFGELEVERD DOOR DE FOD BINNENLANDSE ZAKEN, VAN MAART 2022 TOT SEPTEMBER 2023

Zoals figuur 6 laat zien, kwamen er vanaf maart 2022 massaal Oekraïense vluchtelingen in België aan (meer dan 26 000). De instroom bleef daarna hoog, maar daalde wel, in april (11 000), mei (7 300) en juni (4 300). Het aantal Oekraïense vluchtelingen bleef in de loop van 2022 geleidelijk dalen en stabiliseerde op meer dan 1 000 aangekomen vluchtelingen per maand tot september⁹ 2023. Het aanhoudende conflict tussen Rusland en

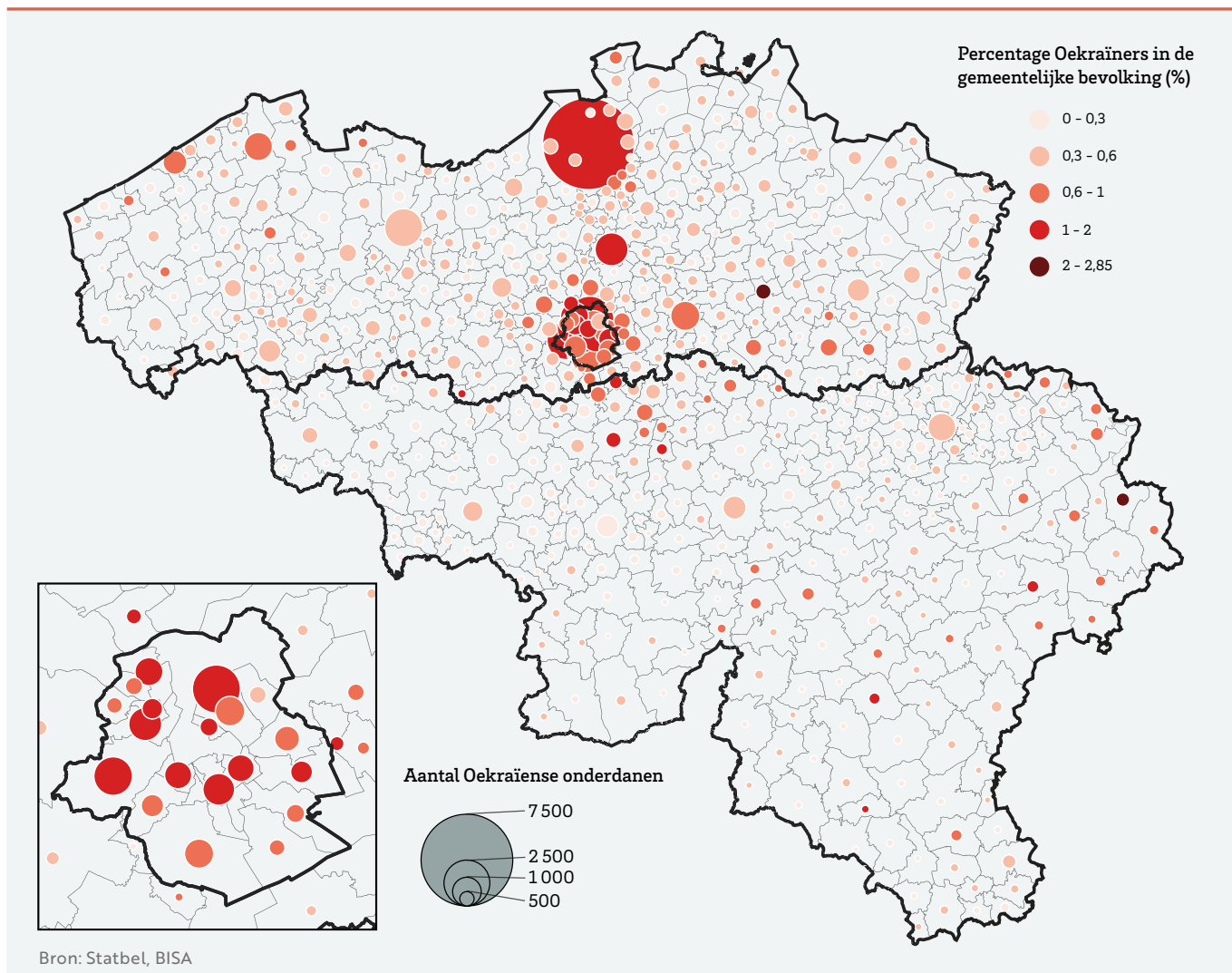
7 AANTAL OEKRAÏENSE ONDERDANEN PER GEWEST, VAN 2020 TOT 2023

Oekraïne verklaart deze toestroom, die onverminderd doorgaat.

De meeste Oekraïense vluchtelingen hebben zich in Vlaanderen gevestigd (7). In dat gewest bedroeg het aantal Oekraïners op 1 januari 2023 bijna 34 000, terwijl het er een jaar eerder tien keer minder waren (3 200). In Wallonië is hun aantal vertwaalfvoudigd, van 900 naar 11 400.

8 AANTAL EN AANDEEL VAN DE OEKRAÏENSE BURGERS PER GEMEENTE OP 1 JANUARI 2023

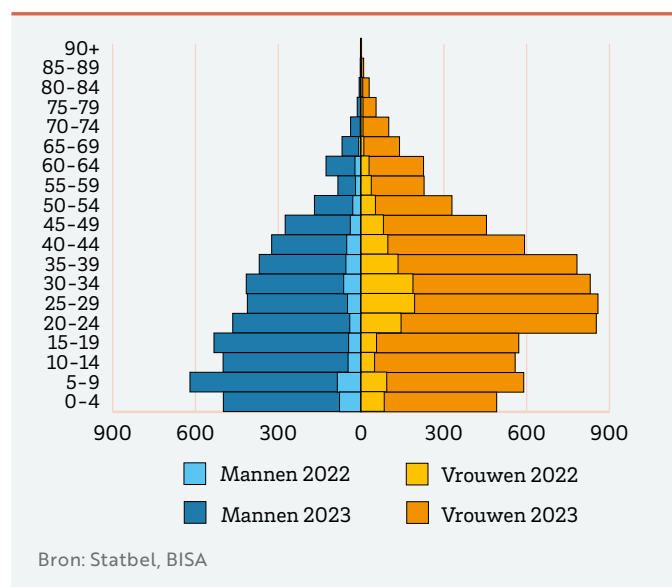

Het Brusselse Gewest, waar op 1 januari 2022 bijna 32 % van de Oekraïners van het land woonde, ofwel bijna 1900 personen, kende ook een zeer sterke instroom. Op 1 januari 2023 betreft het bijna 12700 Oekraïners, een stijging van 560 % in één jaar tijd. Ze vertegenwoordigen echter slechts 22 % van alle Oekraïners die in België wonen, 10 procentpunten minder dan in 2022. Toch blijven de Oekraïners in 2023 in verhouding tot de totale bevolking van elk van de drie gewesten nog steeds oververtegenwoordigd in het Brussels Gewest, maar minder dan in 2022.

Waar bevinden zich nu de Oekraïners die in België zijn gevestigd? In 2023 wonen de meesten van hen in de grote agglomeraties van het land, maar ook in de voorsteden en kleinere steden (8). In de Stad Antwerpen wonen bijna 7500 Oekraïners, ofwel meer dan één op negen van de Oekraïners die in België wonen. Overigens maken Oekraïners in twee gemeenten (Bekkevoort en Bütgenbach) meer dan 2 % van de totale bevolking uit. In het Brussels Gewest ligt hun aandeel in de meeste gemeenten dicht bij één procent, met een maximumwaarde in Koekelberg (1,8 % van de totale bevolking).

Al vóór het Russisch-Oekraïense conflict was de Oekraïense bevolking in het Brusselse Gewest overwegend van het vrouwelijke geslacht, met een duidelijke oververtegenwoordiging van jongeren en mensen in de werkzame leeftijd op 1 januari 2022 (9). Een jaar later is de verdeling naar geslacht enigszins veranderd, hoewel vrouwen nog steeds duidelijk in de meerderheid zijn (61 %, tegenover 66 % een jaar eerder). Daarnaast is de leeftijds piramide verjongd, met een hoog aandeel kinderen, een rechtstreeks gevolg van de selectieve aard van conflictgerelateerde migratie.

9 LEEFTIJDSPIRAMIDE VOOR OEKRAÏENSE BURGERS IN HET BHG IN 2022 EN 2023

De laatste demografische vooruitzichten van het Federaal Planbureau (FPB) en Statbel, gepubliceerd begin 2023, voorspelden voor 2023 een aanzienlijke daling van de internationale immigratie naar het BHG. Deze zou terugkeren naar het niveau van de jaren vóór de COVID-19-pandemie. De recente cijfers die de Dienst Vreemdelingenzaken publiceerde (6), ontkrachten deze hypothese, aangezien de immigratie van Oekraïense vluchtelingen in de eerste negen maanden van 2023 doorgaat. Bovendien gingen de demografische vooruitzichten uit van een sterke stijging van de internationale emigratie vanaf 2024, als gevolg van

terugkeermigratie door Oekraïners. Aangezien het conflict eind 2023 nog steeds voortduurt, zal die terugkeermigratie waarschijnlijk worden uitgesteld tot 2025.

Samengevat

In 2020 en 2021 werd de Brusselse demografie gekenmerkt door de rechtstreekse (hoog sterftcijfer) of onrechtstreekse (migratie) gevolgen van de COVID-19-pandemie. In 2022 kent het Brussels Gewest opnieuw een sterke bevolkingsgroei, zoals die niet meer was gezien sinds de demografische boom van 2007-2012: er kwamen 18538 inwoners bij, een stijging van +1,52 %. Het geboortecijfer is echter verder gedaald (bijna 1000 geboorten minder) en het Gewest verliest meer dan 19000 inwoners aan de andere twee gewesten als gevolg van interne migratie.

De sterke bevolkingstoename valt te verklaren door de recordhoogte van het internationaal migratiesaldo (meer dan +31600), wat het resultaat is van een zeer sterke toename van de internationale immigratie. Deze toename kan worden verklaard door de oorlog in Oekraïne en de grote instroom van Oekraïense vluchtelingen in het Gewest. De Oekraïners genieten tijdelijke bescherming, een mechanisme dat de Europese Unie minder dan twee weken na de Russische inval in Oekraïne in gang heeft gezet. De Oekraïners die in het Brussels Gewest wonen zijn vooral vrouwen (61 % in 2023) en kinderen.

Bibliografie

- BISA, HERMIA J.-P., 2023. *Demografische barometer 2022 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Focus van het BISA nr. 58. Brussel. Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse.
- DIENST VREEMDELINGENZAKEN, 2023. *Opvang van mensen uit Oekraïne in België: de balans na één jaar conflict*.
- DIENST VREEMDELINGENZAKEN, 2023. *Tijdelijke bescherming*, Maandelijks statistieken, september 2023.
- FEDERAAL PLANBUREAU, STATBEL, 2023. *Gevolgen van de oorlog in Oekraïne: uitzonderlijke bevolkingsgroei in België in 2022 en onzekerheden op middellange termijn*, Federaal Planbureau, STATBEL, februari 2023.
- MYRIA, 2022. *Oekraïne: sterkst groeiende vluchtelingencrisis in Europa sinds Tweede Wereldoorlog*.
- UNHCR (THE UN REFUGEE AGENCY), 2023. *Refugee Data Finder*.

Glossarium en afkortingen

Bruto geboortecijfer

Gemiddeld aantal geboorten in de onderzochte bevolking en voor een bepaald jaar, vaak uitgedrukt per duizend individuen.

Bruto sterftecijfer

Gemiddeld aantal overlijdens in de bevolking waargenomen voor een bepaald jaar, vaak uitgedrukt per duizend individuen.

Migratiesaldo

Het verschil tussen het aantal personen dat het grondgebied is binnengekomen en het aantal personen dat het grondgebied in een bepaalde periode heeft verlaten. Men spreekt van **internationaal migratiesaldo** voor personen die vanuit het buitenland binnenkomen en die naar het buitenland gaan en van **intern migratiesaldo** voor personen die van en naar de rest van het land komen of gaan. De term **migratiebeweging** wordt gebruikt voor het aandeel van veranderingen in de bevolking over een periode dat uitsluitend te wijten is aan de effecten van migratie (intern en internationaal) tijdens die periode.

Natuurlijke loop

Veranderingen in de bevolking over een bepaalde periode als gevolg van uitsluitend de geboorten en sterfgevallen tijdens die periode, zonder rekening te houden met de migratiebewegingen.

Natuurlijk saldo

Het verschil tussen het aantal geboorten en het aantal overlijdens geregistreerd gedurende een periode.

Totaal vruchtbaarheidscijfer (TVC)

Som van de vruchtbaarheidscijfers per leeftijd. Dit cijfer vertegenwoordigt het aantal kinderen dat een vrouw tijdens haar vruchtbare leven (15-49 jaar) zou krijgen als zij op elke leeftijd de tijdens het betrokken jaar waargenomen vruchtbaarheid zou hebben.

Noten

1. De vruchtbaarheidsgegevens zijn rechtstreeks afkomstig van Statbel.
2. De bevolking waarmee in deze Focus rekening wordt gehouden, is de bevolking "de jure", die wettelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is gedomicilieerd en waaruit sinds 1 januari 1996 de kandidaat-vluchtelingen worden verwijderd. Voordien werden deze personen niet verwijderd en maakten ze deel uit van de officiële bevolking.
3. Het gaat om de geboorten die volgens Statbel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn geregistreerd. Het betreft dus niet de *de facto* geboorten, die alle geboorten in het Gewest omvatten, met inbegrip van die van moeders die niet in het BHG gedomicilieerd zijn.
4. Hoogste waarde die werd geregistreerd sinds de oprichting van het Gewest in 1989.
5. Althans, het aantal kinderen dat elke Brusselse vrouw tussen 15 en 49 jaar tijdens haar vruchtbare leven zou krijgen als ze op elke leeftijd de vruchtbaarheid had die in 2022 werd waargenomen.
6. Verblijfsrechten, toegang tot de arbeidsmarkt, toegang tot huisvesting, sociale en medische bijstand.
7. Eind 2022 hadden bijna 1,3 miljoen Oekraïners zich in Rusland gevestigd.
8. Het gaat bijna uitsluitend om Oekraïners (98 % van de attesten). De maatregel van de Europese Unie geldt voor alle inwoners op het Oekraïense grondgebied, ongeacht of ze de Oekraïense nationaliteit hebben. Van de resterende 2 % heeft de helft een onbekende nationaliteit.
9. Laatste beschikbare gegevens tijdens het schrijven van deze Focus.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Aina Astudillo Fernandez, Xavier Dehaibe, Nils Schnitzler, Diane Tennstedt, Isaline Wertz

VERANTWOORDELIJKE UITGEEFSTER

Astrid Romain - BISA

©2023 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.